

en Mand, saa fik hun dog alle disse Behageligheder uden nogen Ulejlighed. Hun fik en Gaard i Nybo med Fribrev for hele sin Livstid og alt, hvad hun i øvrigt kunde forlange. Om hun selv havde valgt sig en Mand, eller hendes gunstige Husbonde havde truffet dette Valg for hende, det vide vi ikke, men Valget faldt lige som for Sofie paa en af hendes Medtjenere: Peder Jensen Drejer eller Bildhugger. Vel var der en øde Gaard, men den stod ikke de unge Folk an, derfor fik Ridefogden Ordre til at give Hans Jensen i Nybo hans Fæste tilbage igjen med 66 Rdr. 4 $\frac{1}{2}$, og nu blev denne Gaard, som de fik Lyst til, sat i en prægtig Stand. Der kom nye Lægter, Tegltag, Vinduer, Døre og Loft, samt Ovn og Skorsten. Der udbetaltes af Godskassen til Murmesteren 26 Slette-Daler, til Tømmermanden 6 Rdr. og til Snedkeren 8 Rdr. for 36 nye Vinduer. Foruden andre Materialier blev der brugt 25 $\frac{1}{2}$ Tylt Fjælle. Gaarden fik fra den Tid Navnet Lystgaarden, et Navn den bærer endnu den Dag i Dag. Den 18. Marts 1657 fik Catrine Mikkelsdatter „efter Husbondens Ordre“ 20 Rdr. til en Brudeseng, og i Slutningen af samme Maaned fik hun yderligere Bidrag til sit Bryllup med Peder Jensen.

3.

En fransk Beretning om det danske Hof 1653.

Meddelt af J. A. Fridericia.

I det herhjemme sikkert lidet kjendte franske Tidsskrift *Le Correspondant* Tome 112 (1878) har Greven af Baillon meddelt Brudstykker af nogle hidtil utrykte Memoirer, forfattede af Franskmanden Philippe Boudon de la Salle, der efter at have været „trésorier de France“ i Montpellier var bleven indviklet i Frondekrigen og paa Grund af de Uvenskaber, han derved havde paadraget sig, forlod sit Fædreland for at drage til Dronning Christina af Sverigs i adskillige Henseender saa tiltrækkende Hof. De udgivne Brudstykker dreje sig netop overvejende om hans Ophold i Sverig; men paa Gjennemrejsen dertil dvælede han nogle Dage i Danmark, og da Skildringen

af hvad han oplevede her, synes at have nogen Interesse, skal den gjengives i Uddrag efter det nævnte Tidsskrift (S. 241—245).

De la Salle kom den 13. Januar 1653 til Kjøbenhavn. I sit Værtshus traf han to af Frederik III's Hofjunkere (gentilshommes de la maison), som forestillede ham for Kongen og Dronningen, af hvem han giver følgende Skildring: „Cette princesse étoit de grande taille, blonde et la peau très-belle, d'une humeur douce et recevant fort bien les étrangers; elle avoit beaucoup d'inclination pour la France, elle avoit tout ce qui en venoit. Elle étoit habillée à la française et avoit deux femmes de chambre de Paris, qui en faisoient venir toutes les modes; elle parloit fort bien français, ainsi que son époux. Frédéric III étoit d'ailleurs un prince bien fait et fort affable envers tout le monde. La cour de ce roi étoit assez belle, il avoit quantité de noblesse, bien servie, mais pas avec la magnificence et la politesse de celle de France.“

Han beskriver derefter en Fest, som Kongen gav til Ære for den nederlandske Gesandt¹⁾. Man satte sig til Bords Klokken 12 Middag. Kongen og Dronningen sad „au haut bout“ med Dronningens Broder, Hertug Johan Frederik af Lyneborg, den nævnte Gesandt, Hertugen og Hertuginde af Holsten og de store Rigsembetsmænd ved deres Side. Den største Ro herskede ved den første Anretning, og saasnart den var forbi, gik de la Salle ind i Drabantsalen (la salle des gardes) for at dinere med Kongens „Officiers“, hvis Bord ligeledes var meget godt forsynet, og hvor der ikke sparedes paa rhinske og spanske Vine. Strax efter Maaltidet vendte han tilbage til den kongelige Gildesal; „le fruit fut grand, tout de sucreries, hors quelques compotes“. Da Tafflet var hævet, begyndte man at drikke; thi Landets Skik fordrede, at man først tog alvorligt fat derpaa efter Middag. Hertugen af Holsten, som havde været i Frankrig, begyndte en Samtale med de la Salle og udtrykte sin Forbauselse over, at han havde faaet i Sinde at rejse til Norden. Kongen kom imidlertid til og afbrød Samtalen for at tilbyde

¹⁾ Nanning Keyser.

ham at rejse til Stockholm sammen med hans Gesandter¹⁾. Hertugen af Lyneborg talte derpaa en Time med Gesandten, hele Tiden med Glasset i Haanden. Det var mørkt, og man havde bragt Fakler. Ved enhver Skaal, og der var mange af dem, lød Pauker og Trompeter. Musiken spillede i Mellemrummene. Man holdt op at drikke henimod Kl. 6, men flere Rigsraader og andre Adelige kunde ikke gaa alene hjem. Han selv holdt sig godt, indtil Hertugen af Lyneborg lod ham bringe en stor Skaal med „vermeil“²⁾, som holdt en god Pægel, og som han ikke kunde afslaa uden at være i høj Grad uhøflig. Han kunde dog gaa hjem støttet til to Tjenere, men han befandt sig daarlig, da han kom i Seng; dog var det overstaet den næste Dag. „Man fortalte Kongen, at jeg havde været meget beruset, hvorover hele Hoffet morede sig, og jeg blev mere anset.“

I de følgende Dage besøgte han Universitetet og de andre videnskabelige Anstalter. Da Afrejsen var bestemt, gave hans danske Venner en stor Afskedssouper for ham. „Man spiste paa Fransk, men man drak paa Tysk.“ Den næste Morgen hørte han Messe hos den spanske Gesandt, hvis Kapel betjentes af Jesuiter, og rejste derpaa alene til Helsingør for at se Kronborg. Om dette siger han, at det trods sine Kanoner og nogle Bastioner mere lignede et smukt Lystslot end en Fæstning. Den følgende Dag tog han over til Helsingborg, hvor han traf den til Sverig bestemte danske Gesandt, Mogens Høg.

¹⁾ Om dette danske Gesandtskab til Sverig se Becker, Samlinger til Danm. Hist. under Frederik III. I, 51 f.

²⁾ En Slags Vin.